Online Oriëntatieweek

4 t/m 8 oktober 2021

Aanmelden

Radboud & corona

De Radboud Universiteit is beperkt open. Lees hier wat de coronamaatregelen betekenen voor studenten, medewerkers, activiteiten en voorzieningen.

WWW.RU.NL/CORONAVIRUS

Welkom

Wij bieden 10 bachelor- en 12 masteropleidingen aan op het gebied van kunst, cultuur, geschiedenis, communicatie en taal. Onze onderzoeksinstituten zijn:

RADBOUD INSTITUTE FOR CULTURE & HISTORY (RICH)

CENTRE FOR LANGUAGE STUDIES (CLS)

Agenda

- Cogghen, Cleene Cogghen ende Schuten
  4 oktober 2021
- Studeren in het buitenland en het leren van een taal: Wat te verwachten?
  11 oktober 2021
- **Agendaoverzicht**

Snel naar

- Studenten Informatiepunt Letteren (STIP)
- Bacheloropleidingen
- Masteropleidingen
- Informatie voor alumni
- Vacatures bij de faculteit

Nieuws

- Aardappels en aardappelen: hoe woordopslag onze taalproductie beïnvloedt
- Promotie: Blinde vlek in de maritieme geschiedenis - cogghen, kleene cogghen ende schuten
- Internationale Dag van de Vertaling
- Taalverschijnselen voor het slapengaan
- Awards voor uitmuntend onderzoek en onderzoeksvalorisatie met hoge impact bij CLS en RICH uitgereikt
- Radboud Universiteit verleent eredoctoraat aan Adriaan van Dis

- **Nieuwsoverzicht**

'Zonder Van Dale kan ik niet werken'

Het is vandaag de Dag van de Vertaling. Maar wat houdt vertalen precies in? De Van Dale definieert vertalen als volgt: in een andere taal overzetten. Maar onze vertaalexperts leren ons dat vertalen complexer is dan het lijkt. Aan het woord: Anna Geurts en Vincent Hunink.

Lees hier het interview

'We zijn de oudste stad van Nederland, dat moet je ook uitdragen'

Romeins Nijmegen zichtbaarder maken. Dat is de opdracht van Stephan Mols als nieuwe hoogleraar Geschiedenis van Nijmegen. 'Boven de grond visualiseren wat onder de grond zit, is heel belangrijk.'

Lees er meer over op Radboud Recharge

Voorlichtingsdagen

Krijg voorlichting over onze opleidingen, ontvang advies van studievoorlichters en stel je vragen aan studenten en/of docenten. Ontdek of een bachelor- of masteropleiding op onze faculteit bij jou past! Bezoek één van onze voorlichtingen:

- **Bachelor Open dag**: 5 en 6 november
- **Master's Fair**: 18 november
- **Master Open dag**: 27 november

Tweets door @RU_Letteren

Letteren - RU @RU_Letteren

Hoogleraar historische Nederlandse taalkunde Nicoline van der Sijs bracht 60 taalkundigen samen om de meest uiteenlopende taalverschijnselen in het Nederlands te bundelen in een boek: 'Wat gebeurt er in het Nederlands?!'. Het is vanaf 8 oktober te koop: bit.ly/3zPSMn3.

7u

Letteren - RU @RU_Letteren

Het project om de burgerlijke stand van Suriname in te voeren, is nu twee weken bezig. Samen hebben de vrijwilligers al 13.000 akten ingevoerd. Thunnis van Oort en Coen van Galen zijn alweer druk bezig met de volgende stap. Lees hier meer over het project:

InsluitenWeergeven op Twitter

In de media

Liveblog formatie | D66: onderhandelen met VVD, CDA en ChristenUnie - Carla van Baalen - hoogleraar Parlementaire Geschiedenis

BNR, 30 september

Stephan Mols, dé geschiedenisleraar van Nijmegen? - Stephan Mols - hoogleraar Geschiedenis

De Gelderlander, 30 september

Vandaag van Rutte III naar Rutte IV? - Carla van Baalen - hoogleraar Parlementaire Geschiedenis

BNR, 30 september

Mediaoverzicht

Contact

Faculteit der Letteren
Erasmusplein 1
Postbus 9103
6500 HD Nijmegen
T: 024-3612171
E: faculteitssecretariaat@let.ru.nl

Contactgegevens voor studenten (STIP):
T: 024-3612196
E: stip@let.ru.nl

© 2021 Radboud Universiteit • Disclaimer • Sitemap • Privacy & Cookies

Cookies toegestaan.
Voorkeur wijzigen

Stel een vraag

Internationale Dag van de Vertaling

Datum bericht: 30 september 2021

Het is vandaag de Dag van de Vertaling. Daarom gaan we dieper in op de vraag: wat houdt vertalen precies in? De Van Dale definieert vertalen als volgt: in een andere taal overzetten. Maar onze vertaalexperts van de Faculteit der Letteren leren ons dat vertalen complexer is dan het lijkt. Aan het woord: Anna Geurts en Vincent Hunink.

Anna Geurts, docent bij Algemene Cultuurwetenschappen en onderzoeker bij het Radboud Institute for Culture and History (RICH), werkt sinds 2019 op de Radboud Universiteit.
Vertaalde boek: Keetje op straat (*uitgeverij IJzer*)

Vertalen betekent voor Anna Geurts: "Voortdurend heen en weer bewegen tussen wat de schrijver waarschijnlijk heeft willen zeggen en wat de lezer waarschijnlijk begrijpt. De schrijver is vaak helaas al dood. De lezer gelukkig niet! Dus die kan je vragen stellen. Vertalen betekent voor mij ook een lezer zijn. Maar dan een eerlijke lezer: snap ik écht wat hier staat? En een beetje een brutale lezer ook: soms staan ergens drie dingen tegelijkertijd en kun je die ambiguïteit niet goed weergeven in de doeltaal. Dan moet je durven kiezen welke betekenis je doorgeeft aan je lezers."

Geen Franse studie

'Keetje op straat – Neel Doff. Klassieker. 100 jaar geleden verschenen. Eerste volledige Nederlandse vertaling', prijkt er op de website van uitgeverij IJzer. Geurts vertaalde het werk van Doff uit het Frans naar het Nederlands en die eerste volledige Nederlandse vertaling kwam er niet zomaar. Geurts vertaalde deze revolutionaire roman naast haar aanstelling op de universiteit, terwijl ze nooit een studie in de Franse taal heeft gedaan. Geurts: "Ik las en vertaalde tijdens mijn historische opleiding veel Franse bronnen, met name Franstalige dagboeken uit de 19e eeuw. Het boek van Neel Doff speelt zich af in de 19e eeuw, precies de eeuw waarin ik gespecialiseerd ben. Daarnaast was Doff oorspronkelijk Nederlandse en kan je aan haar tekst zien dat ze vaak nog in het Nederlands dacht. Wat ook hielp, was dat ik ook vertaalde uit het Engels en Duits, en (ver)taalonderwijs gaf. Daardoor was ik toch goed in staat om de Franse roman te vertalen."

Of ze zich na acht jaar 'vertaler' noemt? "Ja, ik ben beginnend vertaler. Als student vertaalde ik korte stukjes uit historische teksten. Inderdaad: alleen op een zolderkamertje. Inmiddels heb ik één boek op mijn naam staan. Toen ik met een groep vrienden ontdekte dat er nog geen volledige vertaling van dit boek bestond, voelde ik direct de drang om het te vertalen. Ik begon spontaan. Zonder deadline of uitgever. Dat laat maar zien: als je goed bent in puzzelen met taal en een dosis doorzettingsvermogen bezit, dan kan je een boek vertalen."

En hoe zat het dan met de toestemming om het boek te vertalen? "Doff is langer dan 70 jaar geleden overleden. Dan zit er geen kopijrecht meer op haar werk."

Ga in gesprek met de auteur

Voor anderen die ook willen vertalen, heeft Geurts wel een tip: ga in gesprek met de auteur van het werk. Geurts: "Maar dat ging in mijn geval een beetje moeilijk: Neel Doff overleed op 14 juli 1942. Anders had ik graag met haar gepraat over Keetje. Ik had haar dan willen vragen wat ze met bepaalde passages precies bedoelde."

"Wat de vertaling van Doffs werk ook tot een uitdaging maakte, was de lage status die Doff als auteur tot nu toe bij veel mensen had. Neel Doff had een arme jeugd en is weinig naar school gegaan. Veel mensen hebben daardoor later de neiging gehad een beetje neerbuigend over haar werk te doen. Alsof ze niet echt wist wat ze deed. Daarom ben ik met mijn vertaling iets dichter bij het Frans gebleven dan ik normaal zou doen: omdat ik me bewust was van het risico dat ook ik beïnvloed zou kunnen zijn door die neiging om beter te weten dan zij hoe haar boek eruit moet zien."

Maar met andere mensen kan je natuurlijk altijd praten, zelfs als de schrijver al dood is. "Ik heb sowieso bij bepaalde passages de mening gevraagd van specialisten in de Franse taal, zoals mijn collega's Ellen Dijkstra, Lonneke Dortmans en Maaike Koffeman. Maar ook van bijvoorbeeld collega-historicus Anton Schuurman over een inhoudelijke kwestie. Doff heeft het over een 'bovenbedstee'. Wat bedoelt ze hier precies mee? Als dat een bedstee op een andere verdieping is, dan zou dat betekenen dat Keetjes ouders meer geld hebben dan wanneer het gaat om een stapelbed, dus het maakt echt uit hoe je dat vertaalt."

Geurts benadrukt: "Maar het belangrijkst is misschien nog wel om je vertaling te laten lezen door mensen die de oorspronkelijke tekst helemaal niet gezien hebben. Werkt dit als boek?"

Beeldend denken

Hoe Geurts als vertaler van haar eerste boek vooral te werk ging? "Door passages van de Franse roman te lezen en vervolgens beeldend te denken. Hoe zie ik voor mij wat er nu in deze scène gebeurt? Vervolgens maakte ik pas de stap naar de taalkant: met welke Nederlandse woorden geef ik deze beeldende gedachte het beste weer?"

Geurts hield tijdens het vertalen constant de auteur in haar achterhoofd: "Het leuke aan vertalen is dat je kan leunen op iemand. Je vormt echt een team met de schrijver."

En wanneer besluit je dan dat de vertaling ook echt áf is? "Dat is wanneer de uitgever zegt: 'Nu gaat het naar de drukker'. Dan is het natuurlijk afwachten of je het over een jaar nog steeds precies zo zou doen. Ik snap het best als vertalers na dertig jaar andere ideeën over hun al vertaalde werk hebben. Maar ja, de uitgever zorgt er dus voor dat een vertaling voor nu even af is. En dan is het een kwestie van loslaten. Zoals jij nu ook met jouw interview moet doen als je op de publiceerknop hebt gedrukt."

Tips voor Letterenstudenten met een drang naar vertalen:
- Durf om hulp te vragen
- Vertaal samen
- Durf te kiezen
- Veel lezen en schrijven in je doeltaal
- Neem contact op met de auteur (als die nog leeft)

Vincent Hunink, docent en onderzoeker bij Radboud Institute for Culture and History (RICH), werkt sinds 1988 op de Radboud Universiteit.
Vertaalde boeken: meer dan 100.
Laatst verschenen vertaalde boek: Seneca (*Athenaeum*).
Stichting: www.carptim.nl. Deze stichting wil positief bijdragen aan het vertaalklimaat in Nederland en Vlaanderen voor Latijn en Grieks.

Vincent Hunink ademt vertalen. Hij trok ruim dertig jaar geleden de stoute schoenen aan door zijn vertaalde werk naar de grote uitgeverij Athenaeum te sturen. Nu is hij nog steeds actief als vertaler van Griekse en Latijnse teksten. Bovendien nog steeds voor diezelfde uitgever. Hunink is honderd vertaalde boeken op zijn naam rijker en heeft prestigieuze vertaalprijzen in de wacht gesleept.

Vertalen betekent voor Vincent Hunink: "De meest intensieve manier van lezen. Je moet als vertaler de grondtekst héél goed kennen. Elk partje van die tekst moet je door je hoofd laten gaan. Je kunt niet zeggen: 'deze zin vind ik niet interessant, dus die laat ik maar even schieten'. Om een vertaling te maken, moet je dus alles lezen. Daarom is vertalen voor mij de enige manier van intensief lezen. Tijdens het vertalen lees ik zowel de Nederlandse als de Latijnse taal intensief. Gedurende het vertaalproces, ga ik voortdurend heen en weer tussen de brontekst en mijn vertaling. De woordvolgorde, het gevoel: díles moet kloppen. Het is een heel interactief proces. Je kunt dus niet indringender lezen dan zo."

Hunink raadt het juist aan Letterenstudenten aan om te gaan vertalen. "Vertalen is één van de mooiste dingen die je met een letterenopleiding kunt doen: alles komt erin terug. Wel wil ik beginnend vertalers het volgende meegeven: wees brutaal, maak een vertaling van iets wat je mooi vindt en stap naar een uitgeverij. Maar bereid je eerste contact met de uitgever wel heel goed voor. Geen enkele uitgever zit te wachten op een jonge vertaler met alleen maar een droom. Jouw type vertaling moet passen bij het fonds van de uitgever. Laat ze een goed vertaald stuk zien. Zonder slordigheden en ontbrekende woorden, want je zorgt er wel voor dat het van ten minste één door iemand is nagekeken. Het hoeft geen pagina's tellend stuk te zijn: een kleinere vertaling volstaat. Als het maar een goed afgewerkt product is. Want één ding is belangrijk: uit de grote stapel van de redacteur moet jij opvallen."

Gewoon doen

Hunink vertaalt al meer dan dertig jaar voor de uitgeverij Athenaeum. "Het fonds van deze uitgever past goed bij mijn vertalingen: klassieke werken. Ik stuurde een berichtje, wachtte netjes op antwoord en mocht vervolgens het manuscript opsturen. Vrij snel werd het aangenomen. Mijn les? Gewoon doen!"

In de tijd dat Hunink vertaalt is er een digitale vertaler geboren. Waar vroeger alleen woordenboeken bestonden, zijn er nu ook digitale vertaaltools. Hunink: "Gelukkig is Google niet gemaakt voor Latijn. Daar hebben ze de *big data* niet voor. Zo is de Latijnse zinsopbouw compleet anders vergeleken met de Nederlandse en Engelse zinsopbouw. Machines kunnen dit niet tot de juiste Latijnse constructies transformeren. Latijnse en Nederlandse woordenboeken helpen mij echter wél met mijn vertalingen. Zonder Van Dale kan ik niet werken."

© 2021 Radboud Universiteit • Disclaimer • Sitemap • Privacy & Cookies

Cookies toegestaan.
Voorkeur wijzigen

Stel een vraag